

1.3.2018

Kaupunginmuseon lausunto Näyttelijäntie 15–19:n ja Adolf Lindforsin tie 11:n asemakaavan muutoksen osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta

HEL 2017-013231 T 10 03 03

Kaupunkiympäristön toimialan asemakaavoituspalvelu on pyytänyt Kaupunginmuseolta lausuntoa Pohjois-Haagassa sijaitsevien Näyttelijäntie 15–19:n ja Adolf Lindforsin tie 11:n tonttien asemakaavan muutoksen osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta. Perustehtävänsä mukaisesti museo tarkastelee hanketta kulttuuriperinnön vaalimisen näkökulmasta.

Suunnittelualue käsittää tontit Näyttelijäntie 15-19 ja Adolf Lindforsin tie 11 sekä niiden väliin jäävän puistoalueen. Vuonna 1979 valmistunut päiväkotirakennus Ella (Näyttelijäntie 17) on tarkoitus purkaa uuden päiväkodin valmistuessa alueelle 2020. Sen tilalle sekä nykyiselle metsäiselle puistoalueelle suunnitellaan enintään 8-kerroksisia asuinkerrostaloja. Nykyistä Lavastajanpolkua laajennetaan palvelemaan uusille tonteille ajoa ja vieraspysäköintiä, ja nykyisten tonttien pysäköintijärjestelyjä tarkistetaan tarvittaessa. Lisäksi jalankulkuyhteyksien parantamista juna-aseman suunnasta selvitetään yhdessä tontinomistajien kanssa.

Suunnittelualue sijaitsee kaupunginosan pohjoisosassa ns. Pohjois-Haaga III:n kaava-alueella, jossa vuonna 1953 järjestettiin uusia asutusuunnittelun ja asemakaavoituksen visioita avannut asuntoreformikilpailu. Alueen toteutunut asemakaava, joka on Helsingin Sato Oy:n suunnittelema, vahvistettiin 1955. Pohjois-Haaga III on viimeisimpänä rakentunut Pohjois-Haagan osa-alue ja sen rakennuskanta on ajallisesti huomattavasti monikerroksisempaa kuin muilla Pohjois-Haagan osa-alueilla. Näyttelijäntien ja Adolf Lindforsin tien rajaaman alueen rakennuskanta ajoittuu 1950-luvulta 1990-luvulle ja sikäli lisärakentaminen tälle alueelle on perustellumpaa kuin muille yhtenäisemmin rakentuneille Pohjois-Haagan osa-alueille.

Välittömästi suunnittelualueesta etelään, Adolf Lindforsin tien varteen sijoittuu Sakari Nirosen ja Tauno Salon 1956 suunnittelema viiden tornitalon rivi, joka muodostaa yhtenäisenä hahmottuvan kokonaisuuden ja alueen tunnusomaisen maamerkin. Tornitaloryhmä on sekä Pohjois-Haagan rakennusinventoinnissa (HKM/Hilla Tarjanne, 2007) että Pohjois-Haagan rakennettu kulttuuriympäristö -selvityksessä (KSV, 2012) nostettu esiin kulttuurihistoriallisesti arvokkaana ja arkkitehtonisesti

1.3.2018

merkittävänä usean rakennuksen kokonaisuutena. Lisärakentamisen osalta täytyy turvata, ettei tornitalojen asema kaupunkikuvallisena dominanttina heikkene. Lisäksi tornitalojen lomassa, suunnittelualueen eteläreunalla sijaitsee Pohjois-Haagalle tunnusomainen punatiilinen muuntajarakennus, jonka säilyminen täytyy huomioida uudisrakentamisen yhteydessä. Arkkitehti Yrjö Dundefeltin 1950-luvun puolivälissä suunnittelemaat muuntajarakennukset on molemmissa edellä mainituissa selvityksissä nostettu esiin kulttuurihistoriallisesti arvokkaina ja yhtenä Pohjois-Haagan erityisistä identiteettirakennuksista.

Päiväkoti Ellan rakennus liittyy kiinteästi viereisen Näyttelijäntie 15:n tontin kerrostaloryhmään. Rakennukset on suunnitellut arkkitehti Matti Hakuri ja ne on rakennettu samaan aikaan 1970-luvun lopulla. Kaupunginmuseo pitää valitettavana, että laadukasta 1970-luvun palvelurakentamista edustava päiväkoti ja samalla osa Näyttelijäntien lounaispuolen rakennuskokonaisuutta menetetään päiväkodin purkamisen myötä. Kaupunginmuseo pitää myös valitettavana, että suunnittelualueella menetetään Pohjois-Haagalle tyypillistä hengittävyttä ja maisemallista vaihtelua, kun metsäistä puistoaluetta täydennysrakennetaan.

Näyttelijäntie 15-17 eteläpuolella puistoalueella sijaitsee ensimmäisen maailmansodan aikaisen Viaporin linnoituksen maarintaman tukikohta XXIV:5 pienellä kukkulalla. Asema käsittää kaksi betonista konekivääriasemaa (läntinen täytetty) ja betonoitua taisteluhautaa (täytetty länsipäässä). Taaemmaksi ehjään, osittain täytettyyn, suojahuoneeseen johtaa etupäässä maavarainen yhdyshauta. Kantakartassa aseman rakenteet on merkitty oikein. Linnoitteet ovat muinaismuistolain mukaan suojeltuja kiinteitä muinaisjäännöksiä. Asemaa rajaa etelässä vanha tontti, pohjoisessa ulkoilutie ja itä- ja länsipuolella metsäinen puisto. Asemakaavan muutoksessa linnoitteet säilytetään osana puistoa. Asemakaavan muutoksessa suurin muutos kohdistuu konekivääriaseman itäpuolelle uusien asuinkerrostalojen takia. Niiden ja aseman välinen etäisyys on tärkeä tutkia tarkkaan.

Aseman pohjoispuolella on sijainnut aseman piikkilankaesteen suojavalli, joka on tuhoutunut päiväkoti Ellan ja sen ja aseman välisen ulkoilutien rakentamisessa. Vallista on jäljellä pieni pätkä päiväkoti Ellan pohjoispuolella. Valli on irrallinen ja vähäinen jäännös, joka voidaan poistaa tarpeen vaatiessa dokumentoinnin jälkeen. Se voi tapahtua ennen kaavan valmistumista tai se voidaan merkitä kaavaan tutkittavana kohteena ennen rakennustöitä.

Kaupunginmuseolla ei ole asemakaavan muutoksen osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta muuta huomautettavaa.

Lisätiedot**Postiosoite**
PL 17401
00099 HELSINGIN KAUPUNKI**Käyntiosoite**
Aleksanterinkatu 16
Helsinki 17**Puhelin**
+358 9 310 36488
Faksi**Y-tunnus**
Tilinro
Alv.nro

Helsingin kaupunki

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala
Kulttuuripalvelukokonaisuus
Kaupunginmuseo
Kulttuuriperintöyksikkö
Kulttuuriympäristötiimi,
kulttuuriympäristöpäällikkö

Lausunto

3 (3)

1.3.2018

Petteri Kummala, tutkija, puhelin: 310 36940
petteri.kummala(a)hel.fi

Sari Saresto
kulttuuriympäristöpäällikkö